

Motion till riksdagen 2023/24:2371

av **Marcus Wennerström och Ardalan Shekarabi (båda S)**

Robust lokal energiförsörjning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utreda Sveriges självförsörjningsförmåga, också ur ett mer lokalt perspektiv och totalförsvarsperspektiv, när det kommer till energiproduktion, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Det säkerhetspolitiska läget har föranlett stora förändringar i svensk försvarspolitik. Fortsatt kvarstår dock grundprincipen; den svenska försvarsförmågan bygger på det totala försvaret. Det innebär att det som i vardagen är civilt vid höjd beredskap är en del i försvaret av vår nation. När landets försvarsförmåga vilar på de grundvalarna blir också det civila samhällets robusthet en milt sagt viktig pjäs i landets försvarsförmåga. Kommuners och regioners förmåga att stå emot störningar är således av yttersta vikt.

Efter pandemin, och i och med uppvaknandet efter den ryska invasionen av Ukraina, har vi därför sett en utveckling där beredskapslager, livsmedelsförsörjning och energiförsörjning åter är på agendan. Det samhälle som byggde på resurseffektivisering genom slimmade organisationer, just-in-time-principer och en blind tro på orubbliga globala varuförsörjningskedjor visade sig ha svårt att parera störningar. Det är därför av stor vikt att vi även fortsatt ser över och utvecklar den nationella beredskapen inom de system som är nationella och globala i sin karaktär.

Att lägga alla ägg i en och samma korg ska, enligt ordspråket, vara ett effektivt sätt att riskera att gå miste om hela omeletten. Riskminimering sker istället genom att riskerna sprids ut. Applicerat på samhällets beredskap innebär det att det finns en större logik i att vara beroende av många (och därmed mindre) producenter än av en stor. Liknelsen fungerar väl oavsett om vi pratar om beredskapslager, livsmedelsförsörjning eller energiförsörjning.

För att bygga en sådan robust förmåga krävs incitament på lokal nivå. Dagens system med finansiering till kommuner från anslag 2:4 svarar inte upp mot ett behov av

robusta försörjningssystem. Staten behöver istället utveckla en annan typ av finansiering för att stimulera lokalt beredskapshöjande åtgärder, som exempelvis ö-drift av lokalt producerad elektricitet (genom kraftvärme, sol, vind och vatten) eller för den delen distribuerade beredskapslager.

Inom EU pågår utveckling av energipolitiska mikrokluster. Möjligheten för Sverige att bygga vidare på den idén och skapa nanokluster för energi, offentligt reglerade energiöar bestående av de fossiloberoende energilag som finns lokalt, i kombination med lagringsmöjligheter skulle också skapa en eftersträvansvärd balans för elnätet och minska behoven av utökad överföringskapacitet, ett projekt som i sig bygger in nya framtida sårbarheter i energisäkerheten.

Med anledning av detta finns ett behov av en utredning som väger in självförsörjningsförmåga, också ur ett mer lokalt perspektiv och totalförsvarsperspektiv, när det kommer till energiproduktion och energikonsumtion.

Marcus Wennerström (S)

Ardalan Shekarabi (S)